

Kunnianosoitus lentomestari Urho Heiskalalle Leonardo muistomerkillä 2.3.2015 kello 10:00

Tasan 75-vuotta on kulunut siitä, kun lentomestari Urho Heiskala lähti Härmälän lentokentältä viimeiselle lennolleen, eikä enää palannut takaisin, vaan joutui vihollisen alasampumaksi.

Tapauksen johdosta Lentovarikon Kilta järjesti näyttävän tilaisuuden, joka alkoi havuseppeleen laskulla Leonardo muistomerkillä Härmälässä.

Seppeleen laskun suorittivat:
insinöörieverstiluutnantti Jouni Muranen,
insinöörieverstiluutnantti Aarno Torikka ja
everstiluutnantti Saku Joukas, jotka
tässä valmistautuvat tehtävään.

Kuvassa joukko osanottajista järjestäytyneenä riviin muistomerkin edustalla. Kapteeni Matti Käkelän komennolla "lakki päästä" aloitettiin tilaisuus.

Kunniaa lentomestari
Urho Heiskalalle

Seppeleen lasku tapahtui hartaan tunnelman vallitessa.

Seppele laskettiin Härmälän lentokentän kiitorataa kuvaavan laattarivistön ylimpänä olevan, Urho Heiskalan laatan läheisyyteen. Muissa laatoissa on kaiverrettuina kaikkien niiden 16:sta vainajan nimet, jotka viimeiselle lennolleen ovat lähteneet Härmälän lentokonehallilta.

Tämän jälkeen joukot siirtyivät Pirkkahallin kahvioon, jossa varsinainen tilaisuus pidettiin.

Eversti Matti Antikainen

Maittavat kahvit juotuamme, saimme kuulla eversti Matti Antikaisen mielinpainuvan esitelmän Urho Heiskalan elämästä ja hänen toiminnastaan.

Talvisodan 2.3.1940 sää oli kirkas ja kirpeän pakkasen vallitessa lähti Urho Heiskala viimeiselle lennolleen, jolta ei enää palannut.

Tampere oli vihollisen pommituskohde talvisodan aikaan. Vihollisen pommikoneet tulivat Virosta noin yhdeksän koneen muodostelmina ja noin 4000 metrin korkeudesta suorittivat pommituksen. Tampereen puolustus oli talvisodan aikaan kehnossa kunnossa. Ilmatorjuntatykistö oli onneton. Hävittäjäkoneistamme ainoa kone, joka ylsi vaivoin pommikoneiden kulkukorkeudelle oli Fokker D XXI. Niitäkin oli satunaisesti vain muutama koelentueessa Tampereella.

Urho Heiskala oli syntynyt Kuortaneella isolapsiseen perheeseen, jossa oli seitsemän poikaa tyttöjen lisäksi. Urho Heiskala oli innokas urheilija, hiihtäjä ja metsänkävijä. Heti kynnelle kyettyään hän liittyi Suojeluskuntaan ja osallistui innokkaana maanpuolustustyöhön. Asevelvollisuutensa hän suoritti Helsingissä autopataljoonassa vuosina 1921-1922. Helsingissä ollessaan hän tutustui lento-toimintaan, missä häneen tarttui lentokärpänen, eikä päässyt siitä eroon tämän jälkeen.

Asevelvollisuutensa suoritettuaan hän anoi vuoden 1924 alussa Viipurissa järjestetyille Suojeluskunnan reservilentäjä kursseille, jonne hänet hyväksyttiin. Kurssin käytyään hän palasi joksikin aikaa kotiinsa Kuortaneelle, mutta pääsi sitten ilmavoimien pommistuseskaaderin palvelukseen. Siellä hän yleni nopeasti kersantiksi ja siirtyi seuraavaksi puolustusvoimien hävittäjälaivueen lentäjäksi. Vuonna 1927 hänet ylennettiin lentomestariksi. Vuonna 1928 Urho Heiskala siirtyi Suomen Ilmapuolustusliiton ohjaajaksi. Tänä aikana hänestä tuli koko Suomen suosikki. Eipä löytynyt montaa kolkkaa maassamme, missä Heiskala ei olisi käynnyt Ilmatar lentokoneellaan esitellen konetta ja lennättäen yleisöä. Näin innostus ilmailua kohtaan lisääntyi laajoihin piireihin koko Suomessa. Heiskala oli luonteeltaan tasapainoinen ja aurinkoinen ihminen joka tuli toimeen muiden ihmisten kanssa. Vuonna 1931 hän sai siirron Santahaminaan puolustusvoimien merilento-asemalle. Samana vuonna hänet nimitettiin lentokonetehtaan koelentäjäksi Santahaminaan. Lentokonetehtaan siirryttyä vuonna 1936 Tampereen Härmälään siirtyi myös lentomestari Urho Heiskala koelentäjäksi. Hänellä oli merkittävä osuus mm. Viima lentokoneen kehityksessä. Heiskala sai useita tunnustuksia elämänsä aikana, mainittakoon Harmon patsas vuonna 1928 ja Suomen valkoisen ruusun ritarikunnan ritarimerkki vuonna 1930. Esitelmänsä loppupuolella lausui eversti Matti Antikainen tunnetun runon "Kotkanpojat".

Tiedossa on, että 2.3.1940 lähti Virosta toistasataa vihollisen pommikonetta Tamperetta kohden. Tämä oli talvisodan viimeinen pommituslento ja koko sodan viimeinen pommitus joka oli kohdistui Tampereelle.

Lentomestari Urho Heiskala lähti suorittamaan kuudetta sotalentoaan Härmälän lentokentältä ja ajautui ilmataisteluun Ylöjärven yläpuolella. Hän tähtäsi pommikonemuodostelman viimeistä konetta, eikä huomannut muodostelmasta jättänyttä yksinäistä viholliskonetta. Viholliskone kääntyi Heiskalaa kohti ja ampui häntä konekiväärillään. Kone meni ohjauskyvyttömäksi ja syöksyi suoraan alas murskautuen kokonaan. Näin päättyi Urho Heiskalan viimeinen lento.

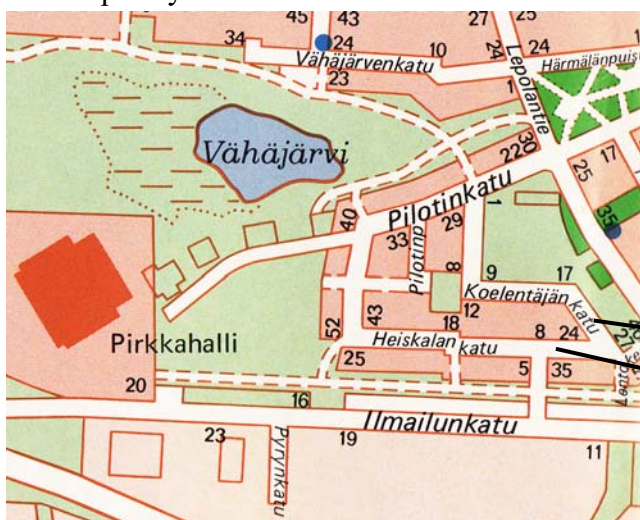
Lentomestari Urho Heiskalan muistotilaisuus jatkui. Härmälä-Seuran puheenvuoron käytti kouluneuvos Lauri Viljanmaa.

Me Härmälä-Seuralaiset olemme kovasti kiitollisia siitä, että saimme olla mukana Leonardo-muistomerkki-hankkeessa. Tämähän on eräs tunnusmerkki alueellamme. Lentokenttä 1930-luvulla loi alueella omakotitonttien kaavoituksen ja rakentamisen sekä Lentokonetehtaan osajineen. Haikan omakoti-alue on niinkään puolustusvoimien toimesta kaavoitettu Pirkkalan puolella. Lentokonetehtaan vaikutus on ollut suuri, esimerkiksi toistakymmentä tehtaan insinööriä siirtyi Tekniseen korkeakouluun professoreiksi jakaen näin tieto-taitoaan uusille sukupolville. Kaupunki on Vapriikissa laittanut esille lentokonetehtaan osaston, jossa mm. kuuluisa suomalainen lennonrekisteröintilaitte "Mata Hari" on esillä.

Kouluneuvos Lauri Viljanmaa

Urho Heiskalan muistopäivänä tulee mieleen Leonardo-muistomerkkin kummulla on hänen muistolaattansa ja hänen nimensä mukaan nimetty katu: Heiskalan katu. Koelentäjänkatu sopii myös kuvaan.

Tällä alueella on Urho Heiskala aikanaan astellut.

Koelentäjänkatu
Heiskalan katu

Vieraana olivat Urho Heiskalan kotinaapurit Kuortanneelta. Heidän mukaansa Urho Heiskallalle oli tyypillinen Kuortanelainen ominaisuus: periksiantamattomuus.

Teknikkokapteeni
Aarno Saramäki

Ennen tilaisuuden alkua, kävivät Matti Antikainen, Raija ja Aarno Saramäki sytyttämässä muistokynttilän Urho Heiskalan hautapaadella Kalevankankaan Hautausmaalla.

Tilaisuuden jälkeen kävivät Aarno Torikka, Raija ja Aarno Saramäki laittamassa muistotulet Urho Heiskalan putoamismuistomerkillä Ylöjärvelle.

Tämän muistotilaisuuden järjestäjänä toimi Lentovarikon Killasta Aarno Saramäki. Kiitosia hienosta isänmaallisesta tapahtumasta.

Marketta ja Antti Yli-Mäenpää Kuortaneelta